

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
Факультет філології та журналістики
Кафедра прикладної лінгвістики та журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В. о. завідувача кафедри

Наталія ЦИМБАЛ

« 28 » серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 07 «Комунікативний менеджмент»

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 071 Облік і оподаткування

Освітньо-професійна програма:

Облік і оподаткування

Інститут економіки та бізнес-освіти

Робоча програма навчальної дисципліни «Комунікативний менеджмент» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування.

Розробник: Савчук Н. М., доцент кафедри прикладної лінгвістики та журналістики, кандидат філологічних наук, доцент.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики та журналістики

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 року.

В. о. завідувача кафедри прикладної лінгвістики та журналістики

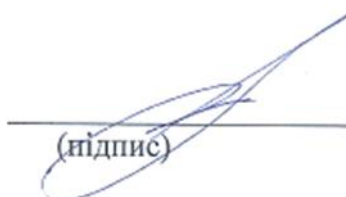

проф. Наталія ЦИМБАЛ

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії навчально-наукового інституту економіки та бізнес освіти

Протокол №1 від «24» серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії
навчально-наукового інституту
економіки та бізнес-освіти

Наталія ПАЧЕВА

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Вибіркова	Вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	Українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3/90	3/90
Курс	2	2
Семестр	3	3
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90	90
Аудиторні:	44	12
Лекційні	20	6
Семінарські / Практичні	24	6
Лабораторні	-	-
Самостійна робота	21	53
Індивідуальні завдання	25	25
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета та завдання курсу

Предмет навчальної дисципліни

Предметом вивчення є комунікативний менеджмент, маніпуляції у спілкуванні, управління конфліктами.

Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є забезпечення у майбутньому високого рівня професійної діяльності у сфері управління, уміння легко встановлювати особисті і ділові контакти та невимушено спілкуватись з будь-яким співрозмовником, гармонізація своїх стосунків з колегами, оволодіння сучасними методиками роботи з будь-якою аудиторією, отримання знань з управління конфліктами, навчитись „читати” приховану співрозмовником інформацію за допомогою невербальних засобів спілкування (жестів, міміки, розташування у просторі).

Основні завдання

Завданням вивчення дисципліни є оволодіння знаннями з концепції комунікативного менеджменту та навичками використання методів вербального, невербального спілкування в управлінській діяльності. Створення позитивного іміджу управлінця для забезпечення високого рівня професійності на основі прийняття ефективних управлінських рішень.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетентностями:

ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 03. Здатність працювати в команді.

ЗК 04. Здатність працювати автономно.

ЗК 07. Здатність бути критичним та самокритичним.

ЗК 11. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.

ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

ФК 08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

ФК 10. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків.

3. Результати навчання за дисципліною

Очікувані результати навчання:

ПРН 04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПРН 08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.

ПРН 12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування.

ПРН 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування.

ПРН 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи комунікативного менеджменту.

Комунікативний менеджмент: поняття, цілі та роль в управлінні організацією. Поняття “комунікація” та її роль в системі управління. Модель процесу комунікації.

Основні етапи процесу комунікації: формування концепції обміну інформацією, кодування та вибір каналу, передавання повідомлення, декодування, усвідомлення змісту ідеї відправника, зворотній зв'язок. Змістова характеристика етапів процесу комунікації. Значення формальних і неформальних структур в комунікативних відносинах. Висхідні, низхідні та горизонтальні комунікації. Управління комунікаціями в корпорації, фірмі, організації тощо.

Тема 2. Культура і техніка мовлення.

Культура мови і мовлення. Техніка та правила мовлення. Етикет мовленнєвого спілкування. Тональність, як складова мовленнєвого спілкування

Тема 3. Комунікативна компетентність.

Комунікативна компетентність особистості. Професійно-педагогічна комунікація. Комунікативно-мовленнєві уміння Інформаційно-інструментальні уміння Організаційно-технологічні вміння Невербальні вміння. Інформаційно-пошукові комунікативні вміння. Мовна й комунікативна компетенції мовців.

Тема 4. Організація спілкування та взаємодії. Вербальні та невербальні засоби спілкування, їх співвідношення у комунікативному процесі.

Організація спілкування та взаємодії. Форми та типи взаємодії в діловому спілкуванні. Мова як основний засіб вербальної комунікації. Основні функції мови. Мовлення, мовленнєва діяльність. Види мовленнєвої діяльності. Невербальні засоби комунікації. Типологія невербальних засобів комунікації. Організація просторового середовища. Віртуальне спілкування.

Тема 5. Стилі спілкування. Маніпуляції у спілкуванні.

Стилі спілкування. Стилі лідерства. Ритуальний, маніпулятивний, гуманістичний стилі спілкування. Стыль спілкування викладача. Стыль педагогічного спілкування.

Моделі спілкування, моделі спілкування викладача. Сутьність та особливості маніпуляції у спілкуванні. Поняття і причини маніпуляції в діловій комунікації:

- типологія маніпуляторів і маніпуляцій;
- способи захисту від маніпуляцій у діловій комунікації;
- прийоми маніпуляцій.

Маніпулятивна взаємодія між суб'єктами навчально-виховного процесу.

Тема 6. Феномен комунікативного „вампіризму”.

Сутність комунікативного вампіризму. Типи комунікативних вампірів.
Психологічне айкідо. Психологічний захист.

Тема 7. Сприйняття і розуміння людини людиною як основа ефективної комунікації. Імідж та самооцінка.

Сутність сприйняття та розуміння людини людиною. Чинники, що впливають на сприйняття і розуміння людини людиною. Вміння слухати, як необхідна умова сприйняття та розуміння людини людиною. Види слухання. Бар'єри ефективного слухання.

Імідж в структурі комунікаційного простору. Типи іміджів. Процес формування іміджмейкера як професіонала. Іміджмейкери керівників, політичних діячів, бізнесменів, поп-зірок. Складові, від яких залежить перехід людини в статус відомої. Поняття корпоративного іміджу, етапи його формування. „Я-концепція” та самооцінка.

Тема 8. Ділове спілкування. Основні закони отримання влади.

Роль комунікації в управлінні організацією. Комунікація і інформація.

Ділова комунікація: сутність і зміст. Підходи до розуміння сутності ділової комунікації. Цілі і функції комунікації в організації. Комунікаційна функція керівника організації.

Класифікація форм ділової комунікації: наради, офіційні і протокольні заходи, зустрічі, прийоми, бесіди, виступи, письмові документи. Діалог і дискусія як найбільш загальна форма ділових комунікацій. Різновиди діалогу. Інші форми ділових комунікацій: прес-конференція, брифінг, презентація, прийом з особистих питань.

Ділові переговори як основна форма ділової комунікації.

Тема 9. Управління емоційною складовою комунікативного процесу.

Значення емоцій у спілкуванні. Емоції під час ділового спілкування.

Психологічні особливості ведення переговорів. Переговори як комунікативний процес. Предмет переговорів. Етапи підготовки і проведення переговорів. Підходи до проведення переговорів: конфронтаційний (торг) і партнерський. Прогноз і аналіз можливих варіантів переговорів. Оцінка ефективності переговорів.

Виступ перед аудиторією як комунікативний процес. Типологія публічних виступів. Структура і модель публічного виступу. Формати виступів у суспільно-

політичній сфері. Управління увагою. Прийоми привертання уваги. Активізація слухачів. Аргументація. Види аргументів.

Спілкування з „важкими людьми”. „Важкі боси” та їх характеристика.

Тема 10. Прийоми впливу в суперечці

Поняття про прийоми впливу. Коректні і некоректні прийоми впливу. Прийоми мовного впливу в суперечках. Софізми в суперечках. Тактичні прийоми впливу в суперечках. Психологічні прийоми впливу в суперечках. Невербальні прийоми впливу в суперечках.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб.	інд.		с. р.	л	п	лаб.
Модуль 1										
Змістовий модуль 1.										
Тема 1. Теоретичні основи комунікативного менеджменту		2	2							4
Тема 2. Культура і техніка мовлення		2	2			2		2		6
Тема 3. Комунікативна компетентність.		2	2			2				4
Тема 4. Організація спілкування та взаємодії. Вербальні та невербальні засоби спілкування, їх співвідношення у комунікативному процесі		2	2			2		2	2	6
Тема 5. Стили спілкування. Маніпуляції у спілкуванні.		2	2			2				4
Модульний контроль 1			2			1				2
Разом за змістовим модулем 1		10	12			9		4	2	26
Змістовий модуль 2.										
Тема 6. Феномен комунікативного „вампіризму”		2	2			2				5
Тема 7. Сприйняття і розуміння людини людиною як основа ефективної комунікації. Імідж та самооцінка		2	2			2		2		6
Тема 8. Ділове спілкування. Основні закони отримання влади		2	2			2		2		4
Тема 9. Управління емоційною складовою комунікативного процесу		2	2			2				6

Тема 10. Прийоми впливу в суперечці.		2	2			2			2			4
Модульний контроль 2			2			1						2
Разом за змістовим модулем 2		10	12			11		2	4			
ІНДЗ					25						25	27
Всього	90	20	24		25	21		6	6		25	53

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Розділ, тема дисципліни, тема заняття.	К-сть год.
1	Тема 1. Теоретичні основи комунікативного менеджменту	2
2	Тема 2. Культура і техніка мовлення	2
3	Тема 3. Комунікативна компетентність	2
4	Тема 4. Організація спілкування та взаємодії. Вербальні та невербальні засоби спілкування, їх співвідношення у комунікативному процесі	2
5	Тема 5. Стилї спілкування. Маніпуляції у спілкуванні	2
6	Тема 6. Феномен комунікативного „вампіризму”	2
7	Тема 7. Сприйняття і розуміння людини людиною як основа ефективної комунікації.. Імідж та самооцінка	2
8	Тема 8. Ділове спілкування. Основні закони отримання влади комунікації. Імідж та самооцінка	2
9	Тема 9. Ділове спілкування. Основні закони отримання влади.	2
10	Тема 10. Управління емоційною складовою комунікативного процесу.	
11	Тема 11. Прийоми впливу в суперечці	2
12	Тема 12. Підсумковий контроль	2
Разом семінарських занять		24

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Частина навчальної дисципліни "Комунікативний менеджмент" виноситься на самостійне вивчення. Мета самостійної роботи активізувати засвоєння, розвиток вмінь і навиків студентами з дисципліни для успішного застосування їх у подальшій практиці.

При вивченні дисципліни "Комунікативний менеджмент " самостійна робота здійснюється в основному в позаурочний час.

Самостійна робота включає наступні етапи:

- теоретичний - це опрацювання рекомендованої літератури за заданим планом за темами навчальної дисципліни;

- підготовка та участь в обговоренні питань на семінарських заняттях згідно планів семінарів.

Самостійна робота студента полягає у вивченні за допомогою навчально-методичної та додаткової літератури певних тем (або окремих питань) тієї або іншої теми.

1. Форма навчальних завдань:

- складання конспекту і відповіді на тестові запитання;
- написання реферату.

2. Форма контролю:

- навчальні завдання виконуються в окремому зошиті, перевіряються викладачем;
- проведення викладачем тестового опитування по темах, що виносяться на самостійне вивчення.

Самостійна робота виконується за такими правилами:

1. Для виконання самостійної роботи необхідно завести окремий зошит, в якому акуратно і розбірливо без скорочень слів виконувати завдання у визначеній послідовності.

2. Перед виконанням кожного практичного завдання необхідно скласти його план або виконувати за планом, рекомендованим викладачем.

3. Виконання всіх видів передбаченої цими вказівками самостійної роботи є необхідною умовою формування підсумкової оцінки з дисципліни.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота №1

Тема 1. Теоретичні основи комунікативного менеджменту.

1. Комунікативний менеджмент: поняття, цілі та роль в управлінні організації.
2. Поняття “комунікація” та її роль в системі управління.
3. Модель процесу комунікації.

Самостійна робота №2

Тема 2. Культура і техніка мовлення.

1. Основні функції мови.
2. Мовлення, мовленнєва діяльність.
3. Види мовленнєвої діяльності.

Самостійна робота №3

Тема 3. Комунікативна компетентність.

1. Основні комунікативні навички.
2. Комунікативне вміння говорити і слухати.
3. Інтонація голосу і результативність спілкування.
4. Темп мови в діловому спілкуванні.

Самостійна робота №4

Тема 4. Організація спілкування та взаємодії. Вербальні та невербальні засоби спілкування, їх співвідношення у комунікативному процесі.

1. Типологія функціональних стилів української мови.
2. Важливість невербальної поведінки в комунікативному процесі.

Самостійна робота №5

Тема 5. Стили спілкування. Маніпуляції у спілкуванні.

1. Ритуальний, маніпулятивний, гуманістичний стилі спілкування.
2. Поняття і причини маніпуляції в діловій комунікації:
  - типологія маніпуляторів і маніпуляцій;
  - способи захисту від маніпуляцій у діловій комунікації;
  - прийоми маніпуляцій.

Самостійна робота №6

Тема 6. Феномен комунікативного „вампіризму”.

Сутність комунікативного вампіризму. Типи комунікативних вампірів.
Психологічне айкідо. Психологічний захист.

Самостійна робота №7

Тема 8. Сприйняття і розуміння людини людиною як основа ефективною комунікації.

Імідж та самооцінка.

1. Сутність сприйняття та розуміння людини людиною.
2. Чинники, що впливають на сприйняття і розуміння людини людиною.
3. Вміння слухати, як необхідна умова сприйняття та розуміння людини людиною.
4. Види слухання. Бар'єри ефективного слухання.
5. Імідж в структурі комунікаційного простору.
6. Типи іміджів. Процес формування іміджмейкера як професіонала.

Самостійна робота №8

Тема 9. Ділове спілкування. Основні закони отримання влади.

1. Комунікація і інформація.
2. Підходи до розуміння сутності ділової комунікації.
3. Цілі і функції комунікації в організації

Самостійна робота №9

Тема 10. Управління емоційною складовою комунікативного процесу.

1. Функції переговорного процесу: інформаційні, комунікаційні, контрольні, рекламні, відволікаючі.
2. Творча суть переговорного процесу.

3. Зовнішні і внутрішні щодо організації переговори: типологія, проблеми організації.
4. Активізація слухачів. Аргументація. Види аргументів.

Самостійна робота №10

Тема 11. Управління конфліктами.

1. Оптимальний метод управління як міф.
2. Конфлікт як спосіб усвідомлення мети - своєї і організації.
3. Рефлексія в спілкуванні.
4. Методи рефлексії: самостереження і самоаналіз.

8. ІНДИВІДУАЛЬНА НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Навчальним планом передбачено виконання кожним студентом індивідуального науково-дослідного завдання.

Творча (евристична), наближена до наукового осмислення і узагальнення робота можлива лише як результат організації самостійного навчання з обов'язковою присутністю в ній цілепокладання та його досягнення за допомогою ефективних технологічних схем самоосвіти. Крім того, така робота повинна бути індивідуалізованою з врахуванням рівня творчих можливостей студента, його навчальних здобутків, інтересів, навчальної активності тощо.

Практична реалізація такого принципу навчання пов'язана із використанням в навчальному процесі індивідуальних науково-дослідних завдань.

Індивідуальне наукове-дослідне завдання є видом позааудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідницького чи проєктно-конструкторського характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і є необхідною умовою формування підсумкової оцінки.

Метою ІНДЗ є самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчальної дисципліни „Комунікативний менеджмент” та розвиток навичок самостійної роботи.

Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. Завдання можуть мати комплексний характер і тоді до їх виконання можуть залучатися кілька студентів.

Структура індивідуальних науково-дослідних завдань (орієнтовна):

- ❖ **вступ** – зазначається тема, мета та завдання роботи та основні її положення;
- ❖ **теоретичне обґрунтування** – виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, тощо, на основі яких виконуються завдання;
- ❖ **методи** – вказуються і коротко характеризуються методи роботи;

- ❖ **основні результати роботи та їх обговорення** – подаються статистичні або якісні результати роботи, схеми, малюнки, моделі, описи, систематизована реферативна інформація та її аналіз тощо;
- ❖ **висновки**;
- ❖ **список використаної літератури**;
- ❖ **додатки** (за необхідності).

Порядок подання та захист ІНДР

Звіт про виконання ІНДР подається у вигляді скріпленого (зшитого) зошита (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання (за об'ємом до 15 арк. розміру А4).

ІНДР подається викладачу, який читає лекційний курс з даної дисципліни та приймає екзамен, не пізніше ніж за 2 тижні до підсумкового контролю.

Оцінка за ІНДР виставляється на заключному занятті з дисципліни на основі попереднього ознайомлення викладача із змістом ІНДР.

Можливий також захист завдання шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до 5 хв.).

Оцінка за ІНДР є обов'язковою компонентою навчання і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Питома вага ІНДР у загальній оцінці з дисципліни, залежно від складності та змісту завдання визначається викладачем.

Студент обирає тему ІНДЗ відповідно до порядкового номера у журналі.

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

1. Комунікація як соціокультурний процес взаємодії людей.
2. Основні характеристики ділової комунікацій у 21 столітті.
3. Структура ділової комунікації.
4. Характеристика основних комунікаційних навичок у діловій комунікації.
5. Культура ділової комунікації.
6. Культура мовлення ділової людини.
7. Вербальна і невербальна інформація в діловій комунікації.
8. Психологічні механізми дії на партнера в діловій комунікації.
9. Соціальний статус і ролевий розподіл позицій у діловій комунікації.
10. Евристичні методи рішення завдань у діловій комунікації.
11. Структура і функції конфліктів у діловій комунікації.
12. Типологія конфліктів.
13. Стили поведінки в конфліктних ситуаціях.
14. Стратегія і тактика конфліктів.
15. Урахування індивідуальних особливостей особи в діловій комунікації.
16. Основні стилі ділової комунікації.

17. Діловий етикет і його вплив на ділову комунікацію.
18. Психологічний клімат трудового колективу: його формування і вплив на ділові відносини.
19. Етика ділової комунікації.
20. Професійна комунікація і її складові.
21. Комунікативний портрет конкурентоздатного фахівця.
22. Бар'єри в комунікації і їх подолання.
23. Особливості ділової комунікації в різних країнах.
24. Просторова і психологічна дистанція між партнерами, необхідність організації простору в діловій комунікації.
25. Підготовка і проведення ділової бесіди.
26. Інтернет як інструмент ділової комунікації.
27. Ділова нарада: підготовка і проведення.
28. Підготовка і проведення ділових переговорів.
29. Документаційне забезпечення ділової комунікації.
30. Імідж ділової людини.
31. Результативність ділових комунікацій.
32. Міжособові комунікації в діловій сфері.
33. Процес комунікацій і ефективність управління.
34. Принципи кодексу ділової комунікації.
35. Цінності і символи в діловій комунікації.
36. Ділові комунікації сучасного підприємства: наука або мистецтво?
37. Ділова комунікація в професійній діяльності.
38. Усна ділова комунікація. Жанри усного ділового спілкування і принципи розгортання.
39. Мистецтво письмової ділової комунікації
40. Промислове шпигунство як незаконний збір комерційної інформації.
41. Базова техніка ділової комунікації. Ведення переговорів.
42. Стереотипи і бар'єри ділового спілкування.
43. Інформаційна і психологічна структура ділової комунікації.
44. Смыслові і психологічні бар'єри комунікації.
45. Жанри ділової комунікації в міжкультурній сфері.
46. Особові ресурси і бар'єри при виступі перед аудиторією.
47. Соціокультурні домінанти комунікації.
48. Internet як етап розвитку маркетингових комунікацій.
49. Аналіз і вдосконалення системи комунікації в організації
50. Змінні комунікаційного процесу.
51. Зовнішні комунікації організації.
52. Маніпулятивні технології в системі масових комунікацій.
53. Подолання міжкультурних проблем як обов'язкова складова комунікації міжнародних компаній.
54. Документування трудових правовідносин.
55. Проблема захисту комерційної таємниці в умовах інформаційного суспільства.
56. Ділова комунікація в умовах глобалізації.
57. Релігійні відмінності і ціннісні універсалиї в діловій комунікації.
58. Особливості ділової комунікації в транснаціональних компаніях.
59. Внутрішньофірмова комп'ютерна мережа (Intranet): цілі, структура, функції.
60. Комунікативність як фаховоутворююча компетентність сучасного менеджера.
61. Створення бази для співпраці через переговори.
62. Статус пасивного спостерігача в переговорах.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ: традиційні: усні повідомлення до семінарських занять; підготовка повідомлень і рефератів на задані теми; інноваційні: ІКТ (дистанційне навчання; мультимедіа-презентації); інтерактивні методи (ділові ігри; робота в парах і в малих групах; дискусія).

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ: поточне оцінювання на практичному занятті; оцінка за самостійну роботу і за індивідуальні домашні завдання; оцінка за ІНДЗ; підсумковий модульний тестовий контроль.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання навчальних досягнень передбачене за системою ЄКТС і національною шкалою. Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою, за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності: поточний контроль (участь в обговоренні теоретичних питань до практичного заняття, виконання домашніх завдань, завдань і вправ до практичних занять), ІНДЗ і підсумковий контроль.

Робота на практичних заняттях – 65 балів (5 балів за кожне заняття ЗМ I; 5 балів за кожне заняття ЗМ II).

Індивідуальне навчально-дослідне завдання – 25 балів.

Підсумковий контроль – 10 балів.

Загальна кількість балів – 100 балів.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінка за шкалою ЄCTS	Обґрунтування оцінок	Оцінка за національною системою	Оцінка за системою УДПУ
A	ВІДМІННО Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію (наукова література, газетно-журнальні публікації, Інтернет, мультимедійні програми тощо), виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдаровання і нахили.	5 (відмінно)	90–100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює	4 (добре)	82–89

	стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує творчі завдання.		
C	ДОБРЕ Студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.		75–81
D	ЗАДОВІЛЬНО Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, самостійно користується додатковими джерелами; частково контролює власні навчальні дії; правильно використовує термінологію.	3 (задовільно)	69–74
E	ДОСТАТНЬО Студент має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабко орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу.		60–68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними.	2 (незадовільно)	35–59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс. Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.		1–34

12. Розподіл балів оцінювання успішності студентів

Модуль 1													Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	Сума 30	T6	T7	T8	T9	T10	T11	Сума 35			
5	5	5	10	5		10	5	5	5	5	5		25	10	100

Форма контролю – іспит

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
69–74	D	задовільно
60–68	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Література

Основна:

- Інформаційно-комунікаційні технології в управлінській діяльності: навчальний посібник / Уманський ДПУ імені Павла Тичини ; уклад. Н. М. Стеценко ; рец. Авраменко О. Б., Войтович І. С., Ткачук Г. В.. Умань : Візаві, 2017. 163 с.
- Осовська Г. В. Комунікації в менеджменті: навчальний посібник: рек. МОН України як навч. посібник для студ. ВНЗ / МОН України. Київ : Кондор, 2017. –215с.
- Комунікативний менеджмент : навч. посіб. для студ. Інституту економіки та бізнес-освіти / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Савчук Н. М. Умань : Візаві, 2021. 256 с.
- Маркетингові комунікації: навчально-методичний посіб. / уклад. Король Інна Володимирівна ; [рец. Пенькова О. Г., Чирва О. Г.]. Умань : Візаві, 2017. – 151 с.

Допоміжна:

- Братко О. С. Маркетингова політика комунікацій: рек. МОН України як навч. посібник для студ. ВНЗ. – Тернопіль : Карт-бланш, 2006. – 275 с.
- Бибик В.М Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз:Моногр. К.: МАУП, 2005. 440 с. <http://studentbooks.com.ua/content/view/1035/42/1/0/>
- Бибик С. П. Ділові документи та правові папери: Листи, протоколи, заяви, договори угоди. Х.: Фолио, 2005. -491 с.

4. Ботвина Н.В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації: Навчальний посібник. К., 2002.
5. Діброва Т. Г. Маркетингова політика комунікацій: стратегії, вітчизняна практика: навчальний посібник: рек. МОН України для студ. ВНЗ. Київ : Професіонал, 2009. 319 с.
6. Ділові контакти з іноземними партнерами: Навч.-практ. посібник для бізнесмена. К.: Вид-во Європ. Ун-ту, 2004. 284с.
7. Забуранна Л. В., Сіренко К. В. Маркетингові комунікації туристичних підприємств: сучасна теорія і практика: монографія / МОНмолодьспорту України, ПВНЗ «Європейський ун-т». Київ : Ліра-К, 2016. 15 с.
8. Осовська Г. В. Комунікації в менеджменті: Курс лекцій: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів / Г. В. Осовська. К. : Кондор, 2003. 218 с.
9. Сагер Л. Ю. Управління внутрішніми комунікаціями підприємств: теорія, методика, практика : монографія. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 193 с.
10. Стахів М. О. Український комунікативний етикет: навч.-метод. посіб. Київ : Знання, 2008. 245 с.
11. Холод О. М. Комунікаційні технології: підручник : затв. МОНмолодьспорту України як підручник для студ. ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 211с.
12. Чирва О. Г., Пачева Н. О. Маркетингова політика комунікацій: навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / МОНмолодьспорту України, Уманський ДПУ імені Павла Тичини. Умань : ПП Жовтий О. О., 2012. 173 с.
13. Шавкун І.Г. Основи ділової комунікації: Практикум з навчального курсу «Основи ділової комунікації» для студентів напряму підготовки “Менеджмент”, Запоріжжя : ЗНУ, 2010. 100 с. http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2010/10/osn_dil_kommun.pdf
14. Хміль Ф.І. Ділове спілкування: Навчальний посібник. К., 2004.
15. Шавкун І.Г. Міжкультурна комунікація як складова сучасної менеджмент-освіти // Культурологічний вісник: Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпряни. Вип. 23 Запоріжжя, «Прем'єр», 2009. С. 115-118. http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhoviydannya/Kultv/2009_23/shavkun.pdf
16. Шавкун І.Г. Сутність та атрибути комунікації в умовах глобалізації. *Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць*. К.: ВІР УАН, 2010. Вип. 35. С. 260 - 268. <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Shavkun/0009005.pdf>
17. Шавкун І.Г. Філософія менеджменту. Монографія. Запоріжжя: «ТандемАртСтудія», 2007. 261 с.

INTERNET САЙТИ

1. <http://ethicscenter.ru/info/res.html>
2. <http://studentam.net/content/category/1/106/116/>
3. <http://soc.lib.ru/>
4. <http://www.i-u.ru/biblio/default.aspx?group=0>
5. <http://biz-katalog.info/content/view/219/88/>
6. <http://www.bsconsulting.kiev.ua/library/default.htm>
7. <http://subscribe.ru/catalog/job.careerist.binternet>
8. http://its-journalist.ru/Parts/novejshie_kommunikacionnye_tehnologii.html
9. www.proreklamu.com
10. <http://gtmarket.ru/>
11. <http://www.pr-center.org.ua/links.php>
12. <http://www.mami.org.ua>
13. <http://www.praktyka.com.ua>
14. <http://propr.com.ua/>
15. www.pr-service.com.ua
16. <http://reklamist.com.ua>